

ע"פ 5721/17 - מוחמד בן עבד אלפתאח חאג' יחיא נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5721/17

כבוד הנשיאה מ' נאור
מוחמד בן עבד אלפתאח חאג' יחיא

לפני:
המערער:

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום בכפר-סבא מיום
6.7.2017 בת"פ 1583-05-17 שניתנה על ידי כבוד
השופט מ' גרינברג
תגובה המשיבה מיום 8.8.2017

בשם המערער: עו"ד אליהב ג'לבזון; עו"ד משה מאור

בשם המשיבה: עו"ד יair Chmoudot

פסק דין

לפני ערעור על החלטת בית משפט השלום בכפר סבא (כבוד השופט מ' גרינברג) מיום 6.7.2017 להעביר את הדין בת"פ 1583-05-17 ל莫טב אחר.

רקע

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

1. נגד המערער הוגש כתוב אישום המיחס לו עבירות שונות לפי פקודת הסמים המסתכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. ביום 22.6.2017 התקיים דיון גישור בין הצדדים. הליר הגישור לא צלח, אך בסוף הדיון הודה המערער בעבירות שייחסו לו שלא במסגרת הסדר טיעון. בתום דברים אלה החלטת המותב לקבוע דיון לטיעונים לעונש בפניו. בתגובה להחלטה זו המשיבה ביקשה שהדיון יועבר למותב אחר לשם שמייעת הטיעונים לעונש. זאת מושם שהמוחות ניהל את הליר הגישור ובמסגרת זו, לטענת המשיבה, הביע דעתו על טיבן של העבירות המיוחסות לumaruer ועל סוגיות הקשורות למתחם הענישה הרואית. הבקשה להחלפת המותב נדחתה על ידי בית המשפט קמא (החלטה מיום 22.6.2017). ביום 27.6.2017 הגיע המשרף המשיבה בקשה חוזרת באותו עניין. בית המשפט קמא נעתר לבקשתה זו וקבע שהמשרף הדיון בתיק יישמע בפני מותב אחר (החלטה מיום 6.7.2017). זאת על אף שקבע שהבקשה לא הוגשה על פי סדרי הדיון הקבועים בחוק.

על החלטה זו הוגש הערעור שלפניי.

טענות הצדדים

2. המערער הכיר בכך שבמקרים כמו המקרה דנן - בהם המותב שימוש כמגשר במסגרת דיון מקדמי - יש על פי רוב חובה להעיר את המשרף הדיון בתיק למותב אחר, אולם לשיטתו במקרה זה יש לנוהג אחרת עקב טעמים פרוצדורליים. המערער טען כי יש לראות בבקשת המשיבה להעיר את הדיון למותב אחר כבקשה לפסנות שופט, ועל כן זו כפופה להוראות החוק הרלוונטיים במקרים אלה. בהמשך לכך המערער טען שהבקשה החזרת מטעם המשיבה לא הוגשה בהתאם לסדרי הדיון הקבועים בחוק, ועל כן יש לראות את החלטת המותב מיום 22.6.2017 - שלא להעיר את הדיון למותב אחר - כחלותה. לשיטת המערער במקרה זה לא קיימים טעמים מיוחדים מצדיקים סטיה מסדרי הדיון הקיימים והפיקתה של החלטה חלותה. לסיום המערער טען שלמרות שבהחלטה מיום 6.7.2017 נכתב לכואורה כי הוא נתן את הסכמתו לביקשת המשיבה להעברת הדיון, הרי שגם מועלם לא ניתנה ושאף מטעם זה יש לקבל את הערעור.

3. בתגובה חוזרת המשיבה על טענותיה כפי שפורטו בבקשת החזרת מיום 27.6.2017. טענתה המרכזית של המשיבה היא שבמקרים בהם המותב היה מעורב בהליך גישור בין הצדדים, קיימת חזקה חלוותה המחייבת את פסולתו וההעברת המשרף הדיון למותב אחר. לשיטת המשיבה הבקשה החזרת הוגשה טרם חלפו חמישה ימים ממועד ההחלטה הראשונה, פרק הזמן הקבוע בחוק להגשת ערעור על החלטת פסנות שופט (סעיף 147(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982), ועל כן זו כלל לא הייתה חלותה. לחופין המשיבה טענה כי אף אם קיימים פגמים

פרוצדורליים מסוימים באופן בו הוגשה הבקשה החזרת, והתקבלה החלטת בית המשפט קמא בעקבות כך, הרי שבמקרה זה יש טעם ראוי להתייר סטייה מכללים אלה. זאת נוכח החזקה החלטה הקיימת לשיטתה במקרים כגון דא בכלל והتبטאויתו של המותב במסגרת הליך הגישור לעניין מתחם הענישה בפרט.

דין

4. לאחר שיעינתי בטענות הצדדים ובהחלטת בית המשפט קמא, הגיעתי לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות. בקשה של המשיבה להחלפת המותב הוגשה בהסתמך על סעיף 143א(ה) לחוק סדר הדין הפלילי בו נקבע כי:

דין
מקדמי
בכתב האישום לשופט אחר שימוש לדון בו [...]

בעניין זה נפסק כי הוראות הסעיףחולות אף בהליך גישור, גם שהליך זה אינו מצוין במפורש בלשון הסעיף, ושיש לראות בבקשת המוגשת לפי סעיף זה משומם בבקשת פסנות שופט (ע"פ 4877/13 עוידה נ' מדינת ישראל, פס' 9-6 לפסק דין של הנשיא א' גרוניס (22.4.2014) (להלן: עניין עוידה)). בהתאם לכך הרויע על בקשות אלו חלים סדרי הדין הרלוונטיים להליך פסנות שופט. עניינו יש לציין את הוראות סעיף 147 לחוק סדר הדין הפלילי הקובעות, בין השאר, כי על בעל דין המתכוון לערער על החלטת פסנות להודיע על כך מיד לבית המשפט ולהגיש את ערעורו תוך חמישה ימים. כמו כן יודגש כי בהתאם לקבוע בסעיף 77א(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ערעור על החלטת פסנות יוגש לנשיא בית המשפט העליון. הוראות אלו הן שעומדות בבasis טענותיו הפרוצדורליות של המרעער, אשר טוען כי בבקשת החזרת של המשיבה היא מעוני ערעור פסנות שהוגש ללא הودעה ושלא לערכאה המתאימה – ועל כן ההחלטה המקורית הפכה חלופה. במקרה דין אני רואה צורך להכריע בשאלת הפגמים הפרוצדורליים שנפלו לכארה בהליך, שכן אף אם אין שאלות אכן קיימים הרויע שלדיין דין של הערעור להידחות. עניין זה יש לזכור שעל אף חשיבותם הרבה של כללי סדר הדין בכלל והפלילי בפרט, הרויע שלו מותירים מקום לשיקול דעתם של בית המשפט (ע"פ 1/48 סילוסטר נ' היועץ המשפטי לממשלה ישראל, פ"ד א 5, 18-19 (1949); בש"פ 00/6292 של בית המשפט (ע"פ 1/48 סילוסטר נ' היועץ המשפטי לממשלה ישראל, פ"ד נד(4) 523, 526 (2000); יעקב קדמי סדר הדין בפלילים: חלק שני – הליכים של אחר חורי נ' מדינת ישראל, פ"ד 2135-2129 (התשס"ט-2009)). לא מותר לציין שגם גם הייתה הגישה בפסק הדין בעניין עוידה, עת בית המשפט בחר לבחון המקרה לגופו על אף השינוי שהוא קיים במקרה (שם, פס' 7 לפסק דין של הנשיא א' גרוניס).

.5. לשיטתו, במקרה זה קמיה חזקה חלופה המחייבת את החלפת המותב. בעניין עוידה פסק בית המשפט כי:

"לאור הדמיון בין הטעמים העומדים בבסיס ההסדר שבסעיף 143א(ה) לחוק סדר הדין הפלילי לבון הטעמים העומדים בbasis דיני הפסולות, דומני כי סעיף 143א(ה) לחוק סדר הדין הפלילי יצר למשה עילית פסולות סטוטוטורית, נוספת על העילות המפורשות בסעיף 77א(א1). הסעיף מקיים חזקה חלופה, לפיה למצער במקרים בהם הוגש הסדר טיעון חלקן, בנוגע להודאה בעובדות, בדרך כלל בכתב אישום מתוקן, נדרשת העברת הדיון מהשופט המגשר לשופט אחר, שלא השתתף בהליך המקורי. [...]."(שם, פס' 10 לפסק דין של הנשיא א' גורניס)

סעיף 143א(ה) קובע אם כן חזקה סטוטוטורית המctrפה לאלו הקבועות בסעיף 77א(א1) לחוק בתי המשפט ומחייבת את החלפת המותב גם במקרים כגון דא, בהם הליך הגישור כשל לחלוין (ע"פ 16/1061 רוביינוב נ' מדינת ישראל, פס' 7-9 לפסק דין (תיקון מס' 41) (דין המקורי), התשס"ה, ה"ח 158; עניין עוידה, פס' 9-11 לפסק דין של הנשיא מקדמי. חשש הנובע מאופיו המיחד של דין זה שנועד לעודד הידברות פתוחה בין הצדדים (ראו: דברי הסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 41) (דין המקורי), התשס"ה, ה"ח 158; עניין עוידה, פס' 9-11 לפסק דין של הנשיא א' גורניס). חזקה זו מיתרת את הצורך להוכיח חשש ממשווא פנים במקרה הקונקרטי, ומצדיקה במקרה דין את העברת הדיון למותב אחר וڌית הערעור.

.6. טרם סיום אתיחוס בקצירה לטענתו של המערער כי בהחלטה מושא הערעור נכתב לכואורה כי בא כוחו נתן הסכמתו לבקשת המשיבה להעברת הדיון. כאמור המערער טען שהסכם שכזו מעולם לא ניתנה והדבר מהוווה טעם נוספת לקליטת הערעור. לאחר עיון בהחלטת בית המשפט קמא מיום 6.7.2017, אין בידי לקבל טענה זו. בהחלטה נכתב מפורשות כי הסכמת בא כוח המערער ניתנה באופן מהותי, קרי לגבי עצם טענתה של המשיבה כי במקרים כגון אלה יש על פי רוב להעביר הדיון למותב אחר, אך שהוא התנגד לבקשת זו מטעמים פרוצדוראליים. זהה גם עמדת המערער כפי שהיא הובאה לפניי בערעור דין ומכאן שטענותו של המערער הובנו במלואן על ידי בית המשפט קמא טרם מתן החלטתו.

סוף דבר, דין הערעור להידחות.

ניתן היום, כ"ט באב התשע"ז (21.8.2017).

ה נ ש י א ה